

QUIM TORRA

«Em rebel·lo contra la Muriel assenyada»

L'escriptor i editor Quim Torra (Blanes, 1962), que va substituir Muriel Casals al capdavant d'Òmnium Cultural quan ella va ocupar un lloc a la llista de Junts pel Sí, la retrata en un llibre de Pòrtic, 'Muriel Casals i la revolució dels somriures'.

*Entrevista de Àlex Milian
Fotografia de Jordi Play*

Titula *Muriel Casals i la revolució dels somriures*. Sense ella s'hauria pogut batejar així el moviment a favor de la independència?

—Probablement, també, perquè és el somriure de milers de persones. Però al final dues dones van acabar personificant el que hem conegut com la revolució dels somriures: la Carme Forcadell i la Muriel. Certament la resposta és que sí que s'hauria pogut batejar així, però l'impuls extraordinari que fan elles dues per eixamplar el carril central de l'independentisme em sembla que fa molt especial la seva presència. No hauria estat el mateix sense les dues.

—**Muriel acaba de modernitzar un Òmnium Cultural que ja s'havia començat a reconvertir amb l'anterior president, Jordi Porta? Vostè mateix recorda en el llibre que, només uns anys abans, n'hi havia que en deien Mòmium, de tan desubicat com estava.**

—Sí, el Mòmium és d'abans del Porta. Un grapat de gent es va adonar que calia un canvi important en una entitat que

havia jugat un paper important, però que, arribada la democràcia, el Consorci de Normalització Lingüística i una administració que fa coses que feia Òmnium, no sap ben bé quin és el seu lloc. Amb Porta canvien les coses i amb la Muriel esclaten. Probablement sense en Porta, la Muriel no hauria tingut un equip ni una estructura preparada per fer el que va fer, però certament agafa el moment màxim de l'independentisme. Sobretot perquè, just arribar ella, es troba amb la sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut i Òmnium organitza la manifestació del 10J.

—**La de "Som una Nació. Nosaltres decidim".**

—Exacte. És divertit perquè ella, poc abans d'incorporar-s'hi com a nova presidenta, deia "tant de bo no surti la sentència del TC mentre estigui jo". I va i surt immediatament. En la junta d'en Jordi Porta ja s'havia parlat que s'havia de plantar cara, però finalment és ella la que aquells dies es veu en primeríssima línia de la política i els mitjans catalans. Crec que aquell és el moment

més important de la Muriel, en el sentit que es dona a conèixer i descobrim una dona que parla clar, sincera, que hi posa un somriure però una gran contundència en el que diu. De la mateixa manera que la diada del 2012 és la diada de la Forcadell —i la seva explosió—, aquesta manifestació és la de la Muriel. A la gent li agrada el seu estil i fascina l'independentisme.

—**Tot i així, Òmnium no es declara obertament independentista fins a un acte a Santa Coloma de Gramenet a finals de 2012.**

—Exacte. I abans apareix l'Assemblea, que convoca la manifestació de la diada de 2012. Òmnium no la va convocar, curiosament. Perquè encara Òmnium no està còmoda amb la pancarta ni amb certs activismes. I per això jo he volgut tractar tant en el llibre l'aparició de l'ANC i les relacions amb la Carme Forcadell. Al capdavant no s'ha d'entendre com una lluita entre dues entitats. Ja li va bé, a Òmnium i particularment a la Muriel, que aparegui l'Assemblea i la Carme Forcadell. Es van repartir sempre molt bé el terreny de joc i va mantenir sempre una gran sensació d'unitat, de cara a l'exterior.

—**Per què Òmnium triga més a declarar-se explícitament independentista si ella ja ho era?**

—Muriel era molt respectuosa amb el seu equip i la seva junta. En aquells moments Òmnium encara estava en la proposta d'independència cultural i independència fiscal, però no per la independència nacional. Per tant, ha de passar la diada de 2012. I s'estava a mesos de les eleccions de març de 2012. I en aquell moment hi havia fins i tot el risc de perdre l'onada si Òmnium no es feia independentista. I a ella no li costava res fer-ho, perquè sempre s'havia sentit independentista. Però sí que Òmnium jugava amb certa prudència i una mica de por per la seva transversalitat: hi havia socis de tota mena... I ella fa el pas cap a l'independentisme i tots els socis la segueixen.

—**De fet, augmenta el nombre de socis d'Òmnium.**

—Sí, i això sí que és molt atribuïble a ella. Òmnium es duplica en socis durant el temps que ella és presidenta. En aquest moment està en 60.000. Pràcticament es feien mil socis al mes, que és una barbaritat. Això és gràcies al fet que



jugava en la primera línia de l'activisme social i parapolític. Passa d'un àmbit estrictament cultural a un àmbit cívico-polític. Com dic jo, és l'única persona a Catalunya que es coneix pel nom de pila. Sí que té un nom especial, però la Muriel és la Muriel.

—Reconeix al llibre que no pretén ser objectiu. Per això no explica cap cas en què perdia els nervis i “es convertia en un ésser terrorífic i temible”?

—No pagava la pena. Hi ha coses que no aporten res. De totes maneres reivindicco la meua visió subjectiva del llibre. És la meua Muriel. Jo l'he vista així i ho intento explicar amb total transparència. **—Li ho demanava perquè de vegades també se la dibuixa tant fràgil...**

—... molt de cotó fluix, sí. Jo contra això sí que m'he rebel·lat. És una revolucionària que somriu, però amb una gran contundència verbal; de frases molt curtes i directes, capaç de destil·lar grans pensaments i clavar una frase... Per això era tan dolenta llegint els patracols que li preparàvem des de la Junta d'Òmnium.

Ella era molt més bona en el natural, improvisant, però per fidelitat a la Junta llegia el que tots li produïem. Quan ella podia expressar-se era realment magnífica. I sobretot em rebel·lo contra la Muriel assenyada. El problema, de fet, és el segrest de la paraula *seny*. Si *seny* és buscar la veritat; si de vegades es poden trencar coses per ser assenyat, llavors la Muriel era assenyada. Però si apliques *seny* a Muriel i *rauxa* a la Forcadell i entens *seny* com a renúncia o com a moderació, aquest *seny* no l'hi he vist mai en els anys que he treballat amb ella. Era una dona de grans conviccions i gran fermesa i unes maneres d'una educació exquisida... perquè venia d'una família de la burgesia de Sabadell, que va anar a la universitat...

—... formada a França...

—Formada a França, sí. I el pes de la mare és importantíssim. També el pare. Hi ha una carta que ella li escriu quan es mor, que és preciosa.

—Aquesta educació, aquest savoir faire, com el feia servir en reunions de certa tensió, per exemple amb Artur

Mas, Oriol Junqueras, David Fernández i la gent d'Òmnium i l'ANC?

—Jo he estat en algunes d'aquestes reunions i també en totes les d'Òmnium. A la Muriel li agradava molt escoltar, en el sentit actiu d'escoltar. Ella feia servir molt la paraula enraonar, de raó, de parlar, escoltar i raonar. I gestionava molt bé els silencis. Potser era la que menys parlava en aquestes reunions però estava molt atenta al que deia cadascú i, per la seva autoritat, marcava molt la línia. Disposada a canviar de parer o reflexionar sobre noves opcions. En qualsevol cas, aquesta temprança de caràcter, esdevenia un lubricant bastant efectiu en aquestes reunions, que sempre tenen un punt de tensió excessiu. El procés sembla que sempre se'n va en orris...

—Cada tres mesos...

—Cada tres mesos, sí [riu]. Per això ella deia: “Nosaltres, Òmnium (jo), he de fer de Superglue”. També en deia una altra de molt bona: “Jo no he d'anar a fer de tieta, hi he d'anar a fer de sogra”. Havia de fer que es possessin d'acord però també sabia exigir quan s'havia d'exigir. ●